

L-ARKA TA' NOE

Ta' N. BIANCARDI

JIENA wiehed minn dawk li qatt ma ridt niċċaqlaq mill-Belt Valletta, fejn twelidt u trabbejt. Kont naħseb li jekk noħroġ barra minnha ma nkun nista' nidra qatt. Izda dak li ma ridtx jien, riduh Hitler u Mussolini u, minkejja fija, kelli nitlaq mill-Belt habta u sabta.

Id-dar tiegħi fil-Belt kienet qisha saret il-logħba tal-vleġeġ. Qatt rajtu lil min jilgħabha? F'nofs kartuna kbira mpittra, b'nofsha xi dehra bħala *bull's eye*, imorru l-vleġeġ ta' dawk li jkunu qegħdin jimmiraw. Id-dar tiegħi kienet qisha l-*bull's eye*: flok vleġeġ mill-art bdew niżlin qribha bombi mill-ajru: bomba quddiem, bomba warajja, bomba fix-xellug tiegħi, oħra fin-naħa tal-lemin; il-logħba kulma tmur bdiet tihrax. Niesi bdew jidhlu fihom infushom. Qalbi bdiet ittaqtaq ukoll. Hsara fid-dar u f'saħħti kienet saret biżżejjed. "Jeħtieġ nagħmel bħalma għamel hadd-ieħor", għedt f'qalbi. U dik il-ġimġha stess tlaqt biex nikri.

Xortija ma kenitx hażina għal kollox. Naf hbieb tiegħi li kellhom imorru jghammru ma' nies li ma jaqblux magħhom. Oħrajn kellhom ideffsu rashom saħansitra f'remissa. Jiena le; xortija ghenitni: sibt dar żgħira, waħda minn sitta li kienu għadhom kif inbnew, f'naħa mhux bogħod wisq mill-Belt, imma li fiha taħlita ta' nies beltin u raħlin.

Fil-ewwel jiem hassejtni qieghed noħlom: insejt il-ħbit mill-ajru u tlift għaqli wara l-ħdura li kienet tidher quddiemu u wara t-tjur u l-bhejjem li kienu jwennsuni bil-ghajet tagħhom. Fil-Belt kont imdorri ngħix fi djar mudlana u neqsin minn dak kollu li titlob is-saħħa. Il-kera tagħhom biss għandhom li jgagħlek tibqa' tiftakar fihom. Issa kont qieghed infaddal kemxa żgħira mill-kera u kont qieghed nimla l-nulmuni tiegħi b'arja safja.

Ma nistax ninsa x'hassejt fil-ewwel jiem. It-taqliba mill-belt għall-kampanja hassejtha hafna. Minħabba t-taħbita tal-garr fil-ewwel jumejn ma hassejtx wisq it-taqliba li għamilt, imma meta l-biċċtejn għamara li kien fadalli tqieghdu f'lokhom, jiena bdejt inħoss u ngħix haġja oħra.

Fil-ghodu bdejt nistenbah kmieni. Ix-xemx kienet tilhaqni sewwa u kienet tasal sa fuq is-sodda tiegħi. F'wiehed mill-ventilaturi tal-kmajra fejn kont norqod kien hemm bejta għasafar. It-

tpespis tagħha kien iħollni. Il-ghajet tat-tjur ta' l-irziezet ta' hdejja kien jimlieni bil-ferħ. Malli kont nistenbah kont naqbeż mis-sodda u mmur minnufih fit-tieqa biex nara r-raba' ta' quddiem: tapit aħdar bid-dija tax-xemx tleqq fuqu li kien iġħaxxaqli qalbi.

Gew waqtiet li fihom ħlift li ma nergax lura lejn il-Belt. Imma fid-dinja thobb haġa u tobghod oħra. Meta kont il-Belt kont indum sa nofs il-lejl nilgħab mar-radju tiegħi. Mingħajru kont qiegħed inhossni mifrud mid-dinja. Wara ġimagħtejn irnexxieli nqabbd. Dahħalt ukoll ir-Rediffusion. Fil-bidu ħassejtni qiegħed ingħix fil-ġenna ta' l-art. Insejt għal kollox li qegħdin fi gwerra, għad li l-bombi baqgħu jfakkruni f'dak li kien għadu qiegħed jġri.

Ir-raħħala ta' l-irziezet ta' hdejja huma mdorrijin jorqdu ma' l-Ave Marija u jqumu mal-Pater Noster. Dawn xejn ma huma l-hinijiet tiegħi. Malli bdew jaqbzu d-disgħa ta' bil-lejl, niesi kienu jkunu jriduni nagħlaq ir-radju biex ma nnaffarx lir-raħħala ġirien tagħna. Tagħlaq ir-radju fid-disgħa ta' bil-lejl ifisser li inti tiflew l-isbah programmi. Bdejt inhossni issikkat. Bit-tama li nitħabbeb mal-ġirien godda tiegħi, kull nhar ta' Hadd kont inżomm ir-Rediffusion miftuħ u kont noqgħod insemmagħhom id-diski tal-ghana Malti u t-taħdita tal-bdiewa bejn Peppi u Toni. Sa hawn kollox sewwa. Kull nhar ta' Hadd arahom jingabru wara biebi mid-disgħa u ma jqumux qabel joqrob tal-borom. Il-bcejjeċ l-oħra tar-Rediffusion, fosthom it-taħditiet li nxandar jien, kienu jdejquhom daqskemm kien idejjaqhom ir-radju.

Bdejt inhossni mdejjaq, issikkat. U bdejt nara li l-hena li bdejt inhoss fl-ewwel jiem beda jonqos. Ngħasi ma baqax tqil bħalma kien fil-bidu. Malli kienu joqorbu l-erbgħa ta' fil-ghodu kien ikolli nqum bil-qalb it-tajba bit-tisbit ta' satal li bih wieħed mir-raħħala kien itella' l-ilma mill-bir tiegħu biex jisqi l-bhejjem u r-raba'. Malli jxommuh, it-tjur u l-bhejjem kienu jiftu l-ħanġra tagħhom kollha: sriedak jiddnu, għasafar ipespsu, žwiemel jizhru, tigieg iqaqu, klieb jinbħu: fi ftit kliem kont inhossni qiegħed fl-Arka ta' Noe. L-inbiħ tal-klieb tal-ghassa ma kienu jibda mas-sebħ: minn erbgħa sa ħamest iklieb erħilhom il-lejl kollu jinbħu, bl-imħatra bejniethom minn sa jtajjarli ngħasi l-aktar.

Is-sbuħija tal-kampanja bdiet tikrieh quddiem. Gismi bdejt inhossu mqatta' min-nemus u meta waqt l-ikel kont niftaħ għall-

arja kont insib ruhi msieheb minn mijiet ta' dubbien li kienu jigu jieklu miegħi bla ma stajt nitlob is-sehem tar-*Ration* tagħhom mill-*Protection Office*.

Il-biċċa gnien li kelli riedet xogħol li ma kienx iġhodd għalija. Il-ġenn li kelli għal kull roqgħa ħadra li kont nara naqasli. Għall-ewwel kont hekk ibleh li ħsibt li kollox sa jinbet u jikber waħdu. Imma tqarraqt. Kollox irid ix-xogħol tiegħu.

U x-xewqa li nerga' mmur ingħix fil-Belt reggħet bdiet titnissel fija. Kullħadd fejn ikun imdorri.